

स्वातंत्र्योत्तर भारत

- 1) फाळणीचे परिणाम
- 2) लोकांचे स्थलांतर
- 3) निवासितांचे प्रश्न
- 4) जातीय हिंसाचार वाढणे
- 5) अखंड भारताचे अस्तित्व संपुष्टात आले → वॅरिस्टर
- 6) खंडित पाक निमग्न झाला जिना व मुस्लीम लीगमुळे
- 7) वॅरिस्टर जिनाचा द्विशष्टीय तत्वज्ञान प्रत्यक्षात आला
↳ सिद्धान्त - 1940 द्विशष्ट्याचा सिद्धान्त
- 8) भारत धर्मनिरपेक्ष राष्ट्र बनले.
- 9) कश्मिश्वर पाकचे आक्रमण
- 10) पाणी वाटपाचा प्रश्न (1960 - Indus Water treaty)
- 11) सरहद्दीच्या प्रश्नासाठी संघर्ष → सिंधु, झेलम, चिनाब - Pak.
- 12) उद्योगधंद्यांवर परिणाम शही बियास

करछची खाडी

- Sir Crick Commission -

→ भारत
→ पाक (वर्ग)

ब) संस्थानांचे विलीनीकरण

एकूण संस्थानिक - 565

3 संस्थानिकांचा प्रश्न जटिल 1) जुनागड

2) हैद्राबाद

3) काश्मीर

1) जुनागड (गुजरात, सौराष्ट्र) → Feb 1948 भारतात विलीन * महताब खान (जुनागडचा नवाब)

2) हैद्राबाद - विस्तार :- महाराष्ट्र (मराठवाडा), कर्नाटक, तेलंगणा, आंध्रप्रदेश).

- भारतात सर्वात मोठे संस्थान.

हैद्राबादचा नवाब मीर-उस्मान अल्क व त्याचा प्रधान काश्मीर रझवी यांनी रझाकार संघटना स्थापून लोकां उताऱ्यावर फेला.

स्वामी रामानंद तीर्थ शान्ति रक्षाकारांच्या विरुद्ध भूमिका घेतली त्यांनी आर्य समाजाची स्थापना केली

1938 - हैद्राबाद state congress ची स्थापना

→ स्वामी रामानंद तीर्थ
7 Aug 1947 - हैद्राबाद - विलीनीकरणास मनाई

1948 sept - लष्करी कारवाई

2 अधिकारी → 1. lieutenant general महाराज जेजेंद्र सिंह
2 मेजर जनरल J. N चौधरी

तर 13 Sept 1948 → operation Polo (शुरू)

17 Sep 1948 → हैद्राबाद आस्तात विलीन

3) काश्मीर

हरिसिंग विलीनीकरणास मनाई

* पाकचे काश्मीरवर आक्रमण → मेजर शहा (मुख्य सेनानी)

* मेहसूब महाजन → काश्मीरचा प्रधान याने ब्रिटनला पाकचे

Standstill Agreement मोडल्याचे सांगितले.

26 Oct 1947 → काश्मीर आस्तात विलीन

National Congress → Shaikh Abdulla.

1 Jan 1948 → गुहलवंद बुरुवाची घोषणा

13 Aug 1948 - गुहलवंदी

UNO ची भूमिका

1) प्रथम पाकने Pok मधून सैन्य परत घ्यावे नंतर
आस्तात आपले सैन्य परत घ्यावे

2) नंतर सर्वमत (plabesite) घ्यावे.

भाषावार प्रांताची रचना

1905 - गांधीजीची भाषावार प्रांतरचनेला विरोध
1917 च्या अधिवेशनाच्या अध्यक्ष अनी वेअंट
↳ तेलुगू भाषिकांसाठी स्वतंत्र राज्य तयार व्हावे याचा
मान्यता

1920 - कुलकर्ता अधिवेशन, अध्यक्ष → लाला लजपत राय
↳ भाषावार प्रांतरचनेला पाठिंबा
टिळक भाषावार प्रांत रचना झाली पाहिजे

1920 Working Committee ची स्थापना

1928 नेहरू अधिवेशन (मोतीलाल नेहरू)

1946 - All India League of Linguistic

1947 भाषिक आणि सांस्कृतिक आधारावर विभागणी
जे. वी. सुब्बाराव

भारतातील राज्यांचे वर्गीकरण

1) सर्व ब्रिटिश राज्ये

2) संस्थानिके

3) छोटे संस्थानिके

4) अंदाजाने निकोवार

भाषावार प्रांतरचनेपुढील आव्हाने

1) सीमा आव्हाने

2) संस्थानिकांचे विलीनीकरण

3) काँग्रेस मोर्चा

4) पाणी वाटप

5) अनेक समित्यांच्या विशेष

6) मोठी शहरे विलीन करण्यावर देशात आंदोलने

7) भौगोलिक सीमांचे आव्हाने